

למרות

שטחה הקטן של ישראל, ניתן למצוא בה פאונה עשירה הודות למיקומה בין שלוש יבשות, למגוון הרחב של בתי הגידול הקיים בה, לאקלים ולהיסטוריה הגיאולוגית שלה. 18 מיני טורפים קיימים בארץ, חמישה מהם ממשפחת החתוליים. בארץ חיו עוד שני מינים של חתוליים שנכחדו – האריה והברדלס. הקרקל (*Felis caracal*) הוא טורף ממשפחת החתוליים הניכר בגודלו הבינוני ובצבעו האחיד. מלבד גחונו המנוקד, אין בו כל דגם של פסים או נקודות המאפיין מינים אחרים במשפחת החתוליים; זנבו קצר ובאוזניו ציציות שער בולטות בצבע שחור. הקרקל הוא טורף לילי בעל תפוצה רחבה באפריקה ובאסיה. עד היום נעשו מעט מאוד מחקרי שדה אקולוגיים על מין זה. רוב המחקרים נעשו

ירון ויסבין, ערך מחקר על קרקלים בערבה הצפונית בשנים 1985-1988 כעבודת גמר לתואר מוסמך למדעים בזואולוגיה באוניברסיטת תל-אביב. מדריך טיולים בארץ ובחו"ל ומרצה בכיר בבתי הספר לתיירות, באוניברסיטאות ובמכללות אקדמיות

מחקר הקרקלים בערבה

ירון ויסבין

על קרקלים בשבי. רק בדרום אפריקה נעשו שני מחקרי שדה על הקרקל. כפי שידוע לי, גם לאחר המחקר שלי בערבה, לא נעשו מחקרים על קרקלים החיים בטבע.

על מנת לבדוק את האפשרויות למחקר, ערכתי ב־1985 ניסוי מקדים באזור לכיש, שכלל מעקב אחרי קרקל אחד במשך כמה חודשים. עבודת המחקר נעשתה בהדרכת פרופ' היינריך מנדלסון ז"ל ובייעוץ של פרופ' יורם יום־טוב. הקרקלים חיים היום בכל רחבי הארץ.
בחרתי לערוך את המחקר בערבה הצפונית המופרעת פחות מאזורי הארץ האחרים ואוכלוסיית הקרקלים בה צפופה. העבודה בשדה נערכה בשנים 1985-1988. למיטב ידיעתי, אוכלוסיית הקרקלים באזור ממשיכה את פעילותה עד זמן כתיבת מאמר זה, בסוף 2011.

הקרקל (חתול המדבר): מבנה גופו ואורח חייו

הקרקל הוא חתול גדול, שרגליו ארוכות וכפות רגליו גדולות. צבע הפרווה אחיד, חום אדמדם עד צהוב־קرم. ישנם אזורים בהם מצויים פרטים שצבעם חום־אפור כהה, ולעתים הוא נוטה לשחור.

	זכר	נקבה
אורך הגוף	כ־80 ס"מ	כ־67 ס"מ
אורך הזנב	כ־27 ס"מ	כ־27 ס"מ
אורך אפרכסת האוזן	כ־9 ס"מ	כ־8 ס"מ
אורך כף הרגל	כ־19 ס"מ	כ־18 ס"מ
המשקל	כ־10.5 ק"ג	כ־7 ק"ג

ראש הקרקל קצר ומעוגל, ורחב יותר אצל הזכרים. פס שחור נמשך מהעין אל האף; כתם שחור מצוי מעל כל עין, ושני כתמים שחורים מופיעים בזוויות הפה. אישון העין עגול. האוזניים ארוכות וכולטות, ומקצותיהן יוצאות ציציות שיער שחורות וארוכות (כ־5 ס"מ) ושמוטות בקצה. הצד האחורי של אפרכסות האוזניים שחור, ומכאן השם המדעי של הסוג, שאינו אלא שיבוש של השם הטורקי (Kara gulak) — אוזן שחורה (השם קרקל, גם הוא נגזר מהשם הטורקי "קרקול"). האוזניים המפותחות משמשות לשיפור השמיעה ונראה שגם כמערכת תקשורת תוך מינית.

לקרקל 28 שיניים. השיניים החותכות קטנות ומשמשות להסרת הבשר

מהעצמות, הניבים חזקים וחדים ומשמשים להריגת הטרף. כפות הגפיים של הקרקל גדולות. הן בעלות חמש אצבעות בכל אחת מהרגליים הקדמיות וארבע אצבעות בכל אחת מהרגליים האחוריות.

הטפרים חזקים וחדים ומשמשים לאחיות הטרף ולטיפוס על עצים.

איבר המין של הזכר מופנה לאחור כדי לאפשר את החדרתו לאיבר המין הנקבי. ההזדווגות מתרחשת תוך כדי רכינת הזכר מעל הנקבה כשהוא אוחו בעורפה ומקמר את חלקו האחורי של גופו. הקרקל פעיל החל משעות אחר הצהריים ועד לאחר הזריחה. הוא נצפה בפעילות לעתים גם באמצע היום, ובמיוחד בימים מעוננים. בערבה נמצא כי בקיץ פעילים הקרקלים החל מכמה דקות לפני השקיעה ולאורך כל הלילה. בשעות היום הקרקל מסתתר בגומחות בסלע, בסבכי צמחייה ובמערות וכן במחילות ישנות של זאבים, צבועים ודורבנים. הקרקל זריז ביותר ומיטיב לטפס. הוא "טורף אמיתי" הצד את מזונו טרי, ובדרך כלל אינו ניזון מפגרים. הקרקל הוא בעל חיים סוליטרי (יחידאי), והזכרים נפגשים עם הנקבות אך ורק לצורך הזדווגות. נראה כי לקרקל אין עונת רבייה

מוגדרת. במהלך המחקר נצפו המלטות לאורך כל השנה. משך ההיריון 82 יום בממוצע. מספר הגורים הממוצע בשגר 1-3 ומשקלי הגורים בעת ההמלטה כ־300 ג' בממוצע.

<div></div>	<div>נלכד ברשת</div>
	
כאשר הקרקל הראשון נמלט מהמלכודת והתרוצץ בחדר אחוז אמוק, לקח לי שבירר שנייה להתאושש... אחזתי במהירות את הרשת שהכנתי מבעוד מועד והטלתי אותה על הקרקל. הקרקל הסתבך בה עד שלא יכול היה לזוז ואז הרדמתי אותו בזריקה דרך הרשת. נשארתי עם שתי שריטות עמוקות ביד ימין, כואב זה דם...	
בעקבות שתי בריחות רצופות של זכרים, שדרגתי את תהליך ההרדמה והפכתי אותו לבטוח יותר. בניתי כלוב מברזל במידות 100x80x50 ס"מ והרכבתי בתוכו מחיצה נעה בעזרתה הוצמד הקרקל לדופן הכלוב. כך נמנעה תנועתו למשך כמה שניות באופן שיכולתי להזריק לו את חומר ההרדמה. השיטה הייתה בשימוש עד תום המחקר.	

המחקר

מטרות המחקר היו לבדוק את דגמי הפעילות היומיים והשנתיים של הקרקל בערבה ואת תלותם בגורמים האקלימיים; לבחון את תפריט המזון ואת הרגלי התזונה של הקרקל בערבה; לאתר את תחום המחיה, את טווחי התנועה היומיים ואת ניצול השטח לאורך השנה. במהלך המחקר נאספו פרטים גם על מבנה אוכלוסיית הקרקלים בערבה והרכבה; על תהליכי חיזור, רבייה ותפוצת הגורים מתחומי המחיה של הבוגרים; על הקשר בין הקרקל להתיישבות החקלאית באזור. כדי לעקוב אחר הקרקלים היה עלי ללכוד אותם, לסמנם ולשחררם בשטח. גיבשתי את צעדי הראשונים לפיתוח שיטות העבודה עם הקרקלים, כנגד כל הסיכויים וכנגד כל דעות ותיקי האקדמיה בארץ בתחום זה.

לכידה

הלכידה נעשתה באמצעות כ־15 מלכודות שהופעלו לסירוגין. לכל מלכודת היה פתח כניסה שנסגר בעת שהחיה דרכה על פס דריכה הממוקם במרכז המלכודת. המלכודות הונחו בערוצי נחלים ובסבך צמחייה במקומות שבהם נתגלו סימני פעילות של קרקלים. ניסיונות הלכידה נערכו על שטח של 100 קמ"ר ממזרח לכביש הערבה, בין עידן לעין יהב.

הפיתיונות היו תרנגולים, יוני בית, אפרוחים חיים וחתיכות בשר. המלכודות נבדקו בכל בוקר כדי למנוע את פציעת בעל החיים שבמלכודת או את התייבשותו בחום הכבד. הפיתיונות החיים הואכלו מדי יום בעת בדיקת המלכודות. המלכודות הונחו בכוונה תחילה במקומות מוצלים כמו בתוך שיחים, למרגלות עצים ובמערות טבעיות וכוכים בסלע מתוך הנחה שהתאמתה שאלה מקומות המועדפים על הקרקל במהלך שיטוטיו בתחום המחיה שלו.

מלכודת שנלכד בה קרקל כוסתה בשמיכה על מנת להרגיע את הפרט הנלכד, והועברה לבית ספר שדה חצבה להמשך העבודה. 14 קרקלים נלכדו במהלך המחקר. בעלי חיים אחרים שפקדו את המלכודות ונלכדו בהן נבדקו ושוחררו מיד במקום הלכידה.

הרדמה

הרדמת הקרקל נעשתה על ידי לחיצתו לאחת מדפנות המלכודת בעזרת לוח עץ עד שהוא נותר ללא תנועה לכמה שניות, ואז הוזרק לגופו החומר המרדים. שיטה זו עבדה כל עוד הורדמו נקבות. זכרים שהיו גדולים יותר וחזקים יותר הצליחו להימלט מהמלכודת דרך הרווח שבין לוח העץ ודפנות המלכודת.

שקילה, מדידה ובדיקה

כאשר הקרקל הורדם הוא נשקל ונלקחו מידות גופו על פי טבלה מוכנה מראש; נמצא אם הוא זכר או נקבה, נבדקו מצב השיניים ומצב הטפרים שלו ולפיהם ניתנה הערכה של גילו.

סימון והצמדת משדר

עם גמר המדידות סומן הקרקל בקולר עם משדר רדיו־טלמטרי ובתג אוזן ממוספר. משקל הקולר עם המשדר היה 110-150 ג', כ־1%-2% ממשקל הקרקלים. במהלך המחקר סומנו ומושדרו 13 קרקלים. לפחות אחת לשנה נלכדו מרבית הפרטים בלכידות חוזרות והסוללות במשדרים הוחלפו על־פי הצורך. הרדיו־טלמטריה מאפשרת זיהוי בעלי חיים ומעקב אחריהם מרחוק. בשיטה זו מוצמד לבעל

^[1] מחקר הקרקלים בערבה

כלוב ברזל עם מחיצה נעה להרדמת קרקל

גור של נקבה ממושררת מסתתרת תחת שיח של מלוח

מ' רק פעם אחת ביממה, כדי לבדוק את מצבו הגופני ואת תקינות הקולר. נבדקו המקומות בהם שהה הקרקל זמן ממושך, כדי לגלות שרידי טריפה ו/או גללים טריים. כמו כן נאספו פגרים של קרקלים דרוסים ונרשמו נתוני התחנה המטאורולוגית הקרובה ביותר לשטח המחקר כדי ללמוד על השפעת התנאים הסביבתיים. במקביל לעבודת השטח נעשתה עבודת מעבדה בה פירקתי את הגללים לקביעת התפריט של הקרקל על-פי שאריות בעלי החיים שנכללו בהם. כמו כן נבדקו תכני הקיבות של הפגרים הדרוסים שנאספו במהלך המחקר לאותה מטרה.

ממצאי המחקר

שעות הפעילות של הקרקל

הקרקל פעיל כל השנה בתבנית פעילות ברורה הכוללת מנוחה במשך שעות היום ופעילות במשך כל שעות הלילה ובשעות הדמדומים (של הערב ושל הבוקר). לעתים הקרקל פעיל כמה שעות גם לאחר זריחת השמש. עובדה זו מאפשרת לו לטרוף טרף פעיל לילה כמו גם טרף פעיל יום. בשעות המנוחה שוהה הקרקל בסבך צמחייה, במערה או בכוכ סלע טבעי. הגורמים המשפיעים באופן ניכר על פעילות הקרקל לאורך היממה הם: מועד שקיעת השמש, טמפרטורת היום והלילה ועונת השנה.

נקבת קרקל ממושררת בשדות מושב עין חצבה

קרקל שנלכד, בדיקת מצב השיניים להערכת גיל

החיים קולר עם משדר רדיו המשדר אותות למרחק רב. כל קולר משדר אותות בתדר אחר וכך החוקר המצויד במקלט רדיו בעל אותם התדרים מצליח לאתר את בעל החיים, להתקרב אליו ולעקוב אחריו.

שחרור ומעקב

הקרקלים שהורדמו הוחזקו כ-12 שעות לאחר ההתאוששות בשבי באחד החדרים בבית ספר שדה חצבה ונערך מעקב על תקינות תפקודיהם. בתום המעקב הם שוחררו, כל אחד במקום שבו נלכד, לרוב בשעות הערב או הלילה. כל הפרטים שוחררו בהצלחה, למעט זכר מבוגר מאוד שלא התאושש מההרדמה ומת. המעקב אחר הקרקלים המשוחררים בשטח נמשך 177 יממות והוא נערך ברגל וברכב. תצפיות ישירות נערכו בעזרת משקפת שדה, טלסקופ ומשקפת לראיית לילה.

יצאתי 3-4 פעמים בשבוע לשטח למשך כ-30 שעות רצופות בכל פעם על מנת לאתר את הפרטים המסומנים ולבצע אחריהם מעקב רציף של 24 שעות. האיתור הראשוני נעשה ממקומות גבוהים שבהם נשמעו אותות המשדר בעוצמה מרבית. בהמשך נעשה מאמץ להתקרב אל הפרט עד כדי טווח ראייה פיזי או באמצעי הצפייה שהוזכרו. מיקומו של הקרקל נרשם כל 30 דקות על גבי מפות טופוגרפיות. נקודות אלה שימשו בהמשך לקביעת גבולות תחום המחיה של אותו פרט. על מנת שלא לשבש את ההתנהגות השגרתית של הקרקל, התקרבותי אליו למרחק של 5-20

קרקל

מועד סיום הפעילות נע בין השעות 8:00-10:00 לאורך כל השנה. בעונת הקיץ, ככל שטמפרטורת היום גבוהה יותר, הקרקל דוחה את ראשיתה של פעילות הערב כך שמשך פעילותו מתקצר.

צייד ותזונה

הקרקל הוא "טורף אמיתי" הניזון בעיקר מטרף חי, החל ממכרסמים וציפורים קטנות וכלה ביונקים קטנים ועד לגודל של צבי. הקרקל אורב לטרף, מתגנב אליו באטיות ומזנק עליו ממרחק קצר ביותר. בעת ההתנגבות אל הטרף גופו שפוף, ראשו שלוח קדימה, אוזניו זקופות וזנבו מאוזן לקרקע. טרף קטן מוכרע על-ידי מכת צד באחת מהרגלים הקדמיות. ציפורים נלכדות, לעתים, בעודן באוויר (בגובה נמוך), הודות למהירותו ולזריזותו של הקרקל וליכולת הניתור שלו. הטפרים החזקים והחדים בגפיים הקדמיות משמשים לאחיזה ראשונית של הטרף לפני הנשיכה. כאשר קרקל צד טרף גדול

ובעל צוואר ארוך הנשיכה הראשונה היא בקרבת בסיס הצוואר. הנשיכה השנייה והסופית נעשית במפרקת. המוות נגרם מיד כתוצאה מחדירת הניבים וגרימת נתק בעמוד השדרה.

על פי בדיקת הגללים מתברר כי הקרקל ניזון בעיקר מיונקים (62%), מעופות (24%), מחומר צמחי (6.5%), מזוחלים (6.1%) ומחרקים (1.4%). נראה כי בחורף ובתחילת האביב מתבססים הקרקלים על מזון שהעלות האנרגטית להשגתו נמוכה יחסית (אכילת פגרים, אכילת הפיתיון במלכודות וטריפות בפינות החי שבמושבים). ברוב המקרים, מלווה חדירה לפינות החי בתופעה של "הריגת יתר" ובאכילתו של פרט אחד בלבד, ולרוב אף הוא אינו נאכל בשלמות.

חיזור ורבייה

הקרקל מתרבה לאורך כל השנה. תקופת הייחום של הנקבות נמשכת 5-6 ימים ובמהלכה היא מזדווגת עם כמה זכרים. נראה כי סדר ההזדווגות בין הזכרים נקבע על-פי גילם ומשקל גופם. כאשר הנקבה מזדווגת עם הזכר הראשון, הזכרים הנוספים נשארים במרחק מה וממתינים לתורם. במחקר הנוכחי כל זכר הזדווג במשך 42-48 שעות. לאחר חיזור קצר מתחילה ההזדווגות שאינה רצופה ונמשכת לסירוגין בכל שעות היום והלילה. ההזדווגות תואמת את התבנית התנהגותית (מספר רב של הזדווגויות לאורך מספר ימים) שנצפתה ודווחה כבר גם בחתוליים אחרים.

במהלך המחקר נצפתה נקבה שהזדווגה עם שלושה זכרים בכל אחת מתקופות

הייחום שלה. בכל תקופת ייחום הזדווגו עמה אותם זכרים באותו סדר. משך ההיריון, כפי שנקבע על-פי נתונים מהשבי, הוא כ-78 יום. הנקבה ממליטה 1-3 גורים במחילה נטושה של בעלי חיים אחרים או בכוך טבעי בסלע. כשהגורים בני 3-4 שבועות הם עוזבים עם האם את המחסה הקבוע שבו שהו מזמן ההמלטה. מאותו שלב מעבירה אותם האם מדי יום למחסה אחר. על פי דיווחים מהספרות הצעירים נגמלים כשהם בני 4-6 חודשים. בגיל 9-10 חודשים, כשבפיהם כבר מערכת השיניים הקבועה, הם עוזבים את תחום המחיה של האם ומחפשים לעצמם מקום אחר לייסד בו את תחום מחייתם שלהם.

מבנה האוכלוסייה והרכבה

באוכלוסייה הנחקרת נמצאה דו-צורתיות מינית בולטת. הנקבות היו קטנות יותר מהזכרים בכל הפרמטרים שנבדקו. היחס בין מספר הזכרים למספר הנקבות שנלכדו, היה קרוב מאוד ל-1:1. נגלתה עונתיות ברורה בלכידה, כאשר אחוז הלכידה בחורף היה הגבוה ביותר, בעוד שבקיץ ובסתיו אחוז הלכידות היה הנמוך ביותר. 13 הפרטים שמושדרו ונבדקו במהלך המחקר חולקו לשלוש קבוצות גיל עיקריות: גורים עד גיל שנה — נלכדו שניים; תת-בוגרים, מגיל שנה עד שנתיים — נלכדו שלושה; בוגרים, מעל גיל שנתיים — נלכדו שמונה. לא ניתן היה לחשב את צפיפות האוכלוסייה במדויק, אך ניתן לשער כי באזורים הדומים לאזור הלכידה (שולי אזורים חקלאיים בקרבת מקומות יישוב), מנצלים לפחות עשרים קרקלים שטח של 100 קמ"ר.

תחומי מחיה וארגון במרחב

קיים יחס ישר בין משקל הגוף של הקרקל לבין גודל תחום המחיה שלו. ככל שמשקל הגוף עולה, תחום המחיה של הקרקל גדול יותר. ככל שצפיפות המזון רבה, תחום המחיה קטן יותר. גודל תחום המחיה הממוצע של הזכרים, לפי מחקר זה, היה כ-220 קמ"ר. תחום המחיה של הזכרים היה גדול פי ארבעה משל הנקבות, שהגיע בממוצע ל-57 קמ"ר. מכאן, ובהנחה שהרבייה של הקרקלים היא פוליגמית, הרי שלזכרים יתרון בהחזקת תחומי מחיה גדולים המאפשרים גישה ליותר נקבות.

גם מרחקי ההליכה הממוצעים ליממה של הזכרים גדולים יותר (10.4 ק"מ) משל הנקבות (6.6 ק"מ), ונקבעים על-פי זמינות המזון, הזדווגויות אם ישנן וגידול הגורים (לגבי הנקבות בלבד).

שלושה על אחת

לילה אחד בהיותי במעקב אחרי נקבה מסומנת בנחל ערבה, קלטתי אותה מזורים במקלט. חיפשתי את התקלה ובדקתי את התדרים של הקרקלים השונים, ולהפתעתי גיליתי שההדים העמומים שאותם קלטתי היו אותות משדריהם של שלושה זכרים. שלושת הזכרים חיזרו בהתלהבות אחר הנקבה שעקבתי אחריה, כשהגדול שבהם התקרב יותר והחל ראשון בפעולת החיזור. הוא הלך צמוד לנקבה כקילומטר אחד כששני הזכרים מלווים את הזוג במרחק של כ-200 מ' מכל צד וללא כל מגע ביניהם. בגמר החיזור התמקם הזוג בסבך עצי אשל והחל בסדרת הזדווגויות שנמשכו יומיים רצופים עם הפסקות קצרות למנוחה. אחרי יומיים הזכר הגדול נעלם ואת מקומו תפס הזכר השני בגודלו. הוא חזר על תהליך החיזור וההזדווגות, כשהפעם נלווה אליהם רק זכר אחד. כעבור יומיים הגיע תורו של הזכר השלישי...

קרקל על עץ שיטה

מסלולי ההליכה ביממה אינם קבועים, כמו גם אתרי המנוחה המשתנים מדי יום. נמצאה חפיפה גדולה בין תחומי המחיה של הפרטים השונים. תחום המחיה של רוב הזכרים כלל בתוכו את חלק הארי של תחומי המחיה של כמה נקבות. החפיפה בין תחומי המחיה בין הזכרים הייתה כפולה משיעור החפיפה בתחומי המחיה בין הנקבות. דבר זה נובע מהחשיבות המעטה שמעניקים הקרקלים הזכרים לשמירה על גבולות תחום המחיה שלהם, לעומת רצונם והעדפתם להצליח ברבייה. נראה כי לנקבות חשוב וקל יותר לשמור על תחום מחיה קטן מחזירה של נקבות אחרות כדי שיוכלו לגדל את הגורים שלהן בהצלחה גדולה יותר.

תשעה מתוך הפרטים באוכלוסייה הנחקרת היו קבועים באזור וארבעה פרטים שוטטו בו באופן זמני. שלושה מבין הארבעה היו צעירים שנטשו את אמם ועסקו בחיפוש תחום מחיה משלהם. הפרט הרביעי היה קרקל זקן שכבר לא היה לו תחום מחיה משל עצמו. מרחק התפוצה של הגור הזכר מתחום המחיה של אמו היה 60-90 ק"מ, לעומת הגורה הנקבה שנשארה קרובה מאוד לתחום המחיה של אמה ואף חפפה אותו בחלקו. שטחי החקלאות וערוצי נחלים הצמודים למושב, כמו גם בריכות הדגים ומקורות מים אחרים נוצלו יותר משטחים אחרים, ובחלקם אף שימשו כמרכזי הפעילות של הקרקלים בתחום המחיה שלהם.

הקרקל וההתיישבות בערבה

בעקבות התפתחות השטחים החקלאיים בערבה התרבו סביבם בעלי חיים כמו קוראים, ארנבות ומכרסמים שונים. שפע המזון בסמוך לשטחי החקלאות בערבה משך אליו טורפים רבים מכל הסביבה, וביניהם גם את הקרקלים. חיות בית, כמו כלבים וחתולים, התרבו מאוד ביישובים ובסביבתם ונראה שחלקם מהווים מרכיב בתפריט התזונה של טורפי האזור. פינות החי ביישובים וגם לולים של תרנגולי הודו שהיו במושבים בתקופת המחקר, משכו אליהם זאבים וקרקלים. מדי פעם דווח על חדירת הטורפים לאחד ממקומות אלה ועל גרימת מוות לבעלי החיים שבמקום. ברוב המקרים דווח על קרקל שחדר לפינת חי או לול, הרג ופצע כמה בעלי חיים, בעודו טורף ואוכל רק אחד מהם, לרוב רק חלק ממנו.

סיכום

המאמר מסכם מחקר שערכתי בערבה בשנים 1985-1988, בהן ביליתי את מרבית לילותיי בשטח המחקר, צמוד לאנטנה או לזרק־אור, ששימשו אותי חליפות. במהלך המחקר נבדקו 13 קרקלים, שנלכדו ושחררו לחופשי לאחר שהוצמד להם קולר עם משרד, שאפשר לי להתחקות על עקבותיהם. בעבודה יום-יומית הצלחתי לעקוב אחרי הקרקלים בערבה ולהתחקות על מהלך חייהם. המאמר סוקר את דגמי הפעילות של הקרקל, את תפריט התזונה ואת הרגלי הרבייה שלו. כמו כן מציג המאמר את מבנה אוכלוסיית הקרקלים בערבה ואת התפרסותה במרחב. לבסוף, מתייחס המאמר לתמורה שחלה בחיי הקרקלים עם התפתחות השטחים החקלאיים בערבה. הקרקל, שבמקורו היה חתול מדברי שבעבר היה מצוי בדרום הארץ בלבד, נחשף, כנראה, לשפע של מזון, התרבה מאוד, וחי עתה ברוב האזורים המישוריים ובאזורי גבעות בכל רחבי הארץ. למרות זאת, הסיכויים לפגוש בו קלושים, שכן במשך היום הוא נח במקומות מסתור ועיקר פעילותו בשעות החשיכה, מה גם שהקרקל הוא בעל חיים דיסקרטי וביישן...